

CONV 106/02

WGI 3

NOTE

fra:	sekretariatet
til:	Arbejdsgruppe I "Nærhedsprincippet"
Vedr.:	Sammenfattende note fra mødet den 17. juni 2002

1. Det andet møde i Arbejdsgruppen vedrørende Nærhedsprincippet, hvor man drøftede anvendelsen af nærhedsprincippet (jf. CONV 90/02), fandt sted den 17. juni 2002 under forsæde af Méndez de Vigo, medlem af præsidiet.
2. Alle konventsmedlemmerne slog endnu en gang fast, at de lægger vægt på, at nærheds- og proportionalitetsprincippet overholdes som fastsat i traktaterne og i protokollen, der er knyttet som bilag til Amsterdam-traktaten. De understregede, at det er nødvendigt at sikre, at princippet overholdes, og drøftede, hvordan det mest effektivt kan ske.

Konventsmedlemmerne mente således, at nærheds- og proportionalitetsprincippet ikke altid er blevet overholdt i tilstrækkelig grad. Flere talere fandt, at man overvurderer antallet af sådanne tilfælde. Det er blevet anslået, at det gælder for under 5% af EU-lovgivningen, hvilket ligeledes kan anfægtes. Procentdelen er i øvrigt for nedadgående. Men borgerne har ofte en anden opfattelse. De føler, at EU-lovgivningen tit griber alt for meget ind. Mindst et konventsmedlem mente, at årsagen til, at nærhedsprincippet ikke overholdes, er manglen på en klar kompetencefordeling. Et stort antal medlemmer gentog imidlertid, at de er betænkelige ved at indføre et kompetencekatalog.

3. Arbejdsgruppens medlemmer fremlagde og drøftede forskellige forslag til at sikre en bedre anvendelse af nærhedsprincippet. De fleste mente, at de nationale parlamenter skal inddrages mere i overholdelsen af nærheds- og proportionalitetsprincippet. Flere argumenterede for, at der indføres et organ (navnet er uden betydning), som bl.a. skal bestå af repræsentanter for de nationale parlamenter, og som skal kunne gribe ind på et hvilket som helst stadium i proceduren for vedtagelse af EU-tekster. Flere konventsmedlemmer kunne ikke acceptere idéen om, at en retsinstans skal tage stilling til nærhedsprincippet, og foretrak, at det er folkevalgte, der skal stå for undersøgelsen, da de har mere føling med borgernes forventninger. Kontrollen skal udøves af et organ, der ikke må være for tungt eller bureaukratisk, og som skal holde møde ca. seks gang om året. Der er dog ikke tale om at oprette et andet kammer eller en ny institution.

Der var delte meninger om, hvorvidt konferencen af nationale parlamenter (COSAC) skal have sit mandat udvidet til at omfatte kontrol med overholdelsen af nærhedsprincippet. Flere tvivlede på, at dette vil føre til et positivt resultat. Det blev også foreslået at udnævne en ansvarlig for nærhedsprincippet, der i Kommissionen skal sørge for, at dette princip overholdes, og at forpligte Kommissionen til at indsætte en "nærhedsprincipanalyse" i alle lovgivningsforslag, den fremsender. Det blev nævnt, at man kunne lade repræsentanterne for de nationale parlamenter deltage i medlemsstaternes delegationer eller lade dem deltage i forligsudvalgene mellem Rådet og Europa-Parlamentet.

4. På arbejdsgruppens opfordring forklarede Michel Petite, generaldirektør i Kommissionens Juridiske Tjeneste, hvordan Kommissionen rent praktisk gør for at overholde nærheds- og proportionalitetsprincippet. Efter nogle år med intens lovgivningsaktivitet som følge af indførelsen af det indre marked har Kommissionen gradvis tilpasset sine metoder og nedsat antallet af lovforslag. Det er i øvrigt som regel ældre tekster, der kan anfægtes ud fra nærhedsprincippet, og som borgerne er utilfredse med. De forpligtelser, der findes i Amsterdam-protokollen, overholdes i dag nøje af Kommissionen og fører til intens høringsaktivitet både internt og eksternt, inden der forelægges forslag til retsakter. Der foregår ofte livlige debatter i Kommissionen om anvendelsen af nærhedsprincippet, fordi der er så mange forskellige fortolkninger af dette begreb. Kommissionens repræsentant pegede endvidere på den forbindelse,

der er mellem valg af retligt instrument - skal det være bindende eller ej? - og overholdelsen af nærhedsprincippet. Han mindede om, at Kommissionen ofte udsættes for pres fra forskellig side for at foreslå ny lovgivning. Desuden indeholder de retsakter, som institutionerne vedtager, undertiden også anmodninger fra medlemsstaterne eller Europa-Parlamentet om tiltag.

Michel Petite gjorde endelig opmærksom på, at Domstolen kun sjældent har haft lejlighed til at tage stilling til anvendelsen af nærhedsprincippet, og at den altid er gået forsigtigt til værks ud fra den betragtning, at der hovedsagelig er tale om et politisk princip, og at dens kontrol først og fremmest er af formel art.

5. Dietmar Nickel, der er generaldirektør i Europa-Parlamentets Generaldirektorat for Udvalg og Delegationer, bemærkede, at Europa-Parlamentet ikke har meget med anvendelsen af nærhedsprincippet at gøre, for når Europa-Parlamentet kommer ind i lovgivningsproceduren, er Kommissionens eller Rådets behandling allerede i det væsentlige færdig. Man bør sørge for, at nærhedsprincippet ikke lades ude af betragtning i løbet af drøftelserne eller i Forligsudvalget. Dietmar Nickel bemærkede, at nærhedsprincippet kun sjældent er nævnt i de sager for Domstolen, som Europa-Parlamentet er part i. Generaldirektøren gjorde endvidere rede for, hvordan de nationale parlamenter i højere grad kan inddrages i beslutningsprocessen i Fællesskabet.
6. Jos Chabert, der er minister og tidligere formand for og medlem af Regionsudvalget, fremlagde sit synspunkt på anvendelsen af nærhedsprincippet i forbindelserne mellem decentraliserede enheder og stater. Han beskrev endvidere, hvordan de belgiske institutioner fungerer, og mente, at forholdet mellem en Cour d'arbitrage (den belgiske forfatningsdomstol) og de føderale enheder kunne være en inspirationskilde.
7. Formanden sluttede mødet med at meddele, at gruppens næste møde afholdes den 25. juni fra kl. 14.30.